

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2021/7199
Karar No : 2021/6988

DAVACI : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

VEKİLİ : Av. Zühal Sirkecioğlu Dönmez
UETS: 16001-00858-92394

DAVALI : Tarım ve Orman Bakanlığı / ANKARA

VEKİLİ :

DAVANIN KONUSU : 03/12/2014 tarih ve 29194 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinin 1. fıkrasının, 10. maddesinin 1. fıkrasının, 11. maddesinin 2. fıkrasının (a) ve (b) bentlerinin ve 15. maddesinin 1. fıkrasının iptali istenilmektedir.

DAVACININ İDDİALARI : Davacı tarafından, dava konusu Yönetmelik kapsamında başvuru yapanlardan oda kaydının da talep edilmesi gerektiği, ziraat mühendislerinin oda kayıt zorunluluğu bulunduğu, düzenleme ile kayıtsız faaliyete sebep olunacağı, yetkili ofisler için asgari 25 üretici ile sözleşme yapılması zorunluluğu getirilmesinin kamu yararına aykırı olduğu, her bölgede çiftçi sayısının farklılık gösterdiği, muhafaza sorumluluğunun üreticiye ait olduğu, üretici hatasının tespitinin olanaksız olması sebebiyle bu hataların da bitki koruma ofislerince yükletileceği, böylelikle ofislerin haksız cezayla karşılaşabileceği ileri sürülmektedir.

DAVALININ SAVUNMASI : Davalı idarece, odaların her ilde kontrol ve denetleme mekanizması bulunduğu, Bakanlıklarının oda kayıtlarının sağlanması gibi bir görevi bulunmadığı, düzenlemeyle yetkili ofislerin nitelik olarak daha iyi olmalarının amaçlandığı, ayrıca sözleşme sayısının azalması ihtimaline karşı 6 aylık bir ek süre hakkı tanındığı, dava konusu Yönetmeliğin, izlenilebilirlik, Avrupa Birliği mevzuatına uyum ve muhtemel mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla düzenlendiği, ofislerin kendi hatalarından sorumlu olmalarının hukuka uygun olduğu savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ :

DÜŞÜNCESİ : Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun bozma kararı üzerine 03/12/2014 tarih ve 29194 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinin 1. fıkrasının, 10. maddesinin 1. fıkrasının ve 15. maddesinin 1. fıkrasının iptaline karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

DANIŞTAY SAVCISI :

DÜŞÜNCESİ : Dava, 3.12.2014 tarih ve 29194 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinin 1. fıkrasının, 10. maddesinin 1. fıkrasının, 11. maddesinin 2. fıkrasının (a) ve (b) bentlerinin ve 15. maddesinin 1. fıkrasının iptali istemiyle açılmıştır.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa dayanılarak hazırlanan ve 3.12.2014 tarih ve 29194 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin 1. maddesinde, bu Yönetmeliğin amacının; bitki ve bitkisel ürünlere arız olan zararlı organizmaların teşhisini, kullanılacak bitki koruma ürünlerinin önerilmesini, bitkisel üretim yeri ve depolarda zirai mücadele teknik talimatları ve teknik tavsiyeler doğrultusunda uygulanması, yapılan uygulamaların kayıt altına alınarak bitki ve bitkisel ürünlere gıda güvenilirliği açısından izlenebilirliğin sağlanması olduğu belirtilmiş, "Reçete yazma yetki belgesi alabilecek kişiler" başlıklı 6. maddesinde, "(1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak koşulu ile aşağıda belirtilen kişiler, Bitki Koruma Ürünü Reçete Yazma Yetki Belgesi almak için başvuruda bulunabilirler. A) Ziraat mühendisleri, b) Sadece tütünlerde kullanılan bitki koruma ürünlerini reçeteye yazmak üzere tütün teknoloji mühendisleri. (2) Bitki koruma ürünü bayilik belgesine sahip kişilere Bitki Koruma Ürünü Reçete Yazma Yetki Belgesi verilmez. Ancak ziraat mühendisi olan bayiler 10 uncu maddede belirtilen şartları yerine getirerek Yetkili Bitki Koruma Ofisi Belgesi almaları halinde Bitki Koruma Ürünü Reçete Yazma Yetki Belgesi alabilirler. (3) Yukarıda belirtilen unvanları yurtdışından almış olanların, eşdeğerliliklerini belgelendirmeleri ve yetkili idarelere onaylatmaları gerekir. (4) Bakanlıktan Bitki Koruma Ürünü Reçete Yazma Yetki Belgesi almayan kişiler bitki koruma ürünü reçetesi yazamazlar." hükmü yer almış, "Reçete yazma yetki belgesinin düzenlenmesi" başlıklı 7. maddesinde, Bitki Koruma Ürünü Reçete Yazma Yetki Belgesi almak isteyen kişilerin, buldukları ilin il müdürlüğüne başvuruda bulunacakları belirtildikten sonra bu kişilerin il müdürlüğüne sunmaları gerekli bilgi ve belgeler sayılmış, "Yetkili bitki koruma ofisi belgesinin düzenlenmesi" başlıklı 10. maddesinde, Yetkili Bitki Koruma Ofisi Belgesi almak isteyen bayilerin, buldukları ilin il müdürlüğüne başvuruda bulunacakları belirtildikten sonra bayilerden istenecek bilgi ve belgeler sayılmış, "Yetkili bitki koruma ofisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 11. maddesinin, 2. fıkrasında, Yetkili Bitki Koruma Ofisi Belgesi alan bayilerin sorumlulukları belirlenmiş, söz konusu fıkranın (a) bendinde, "Yetkili bitki koruma ofisleri, sözleşme yaptıkları üreticilerin bitki koruma ürünü reçetesi ve uygulama kayıtlarını, sözleşme dosyası ve üretici kayıt defteri kayıtlarını üretici bazında tutar ve belgeleri beş yıl süreyle muhafaza ederler." hükmü, (b) bendinde ise, "Yetkili bitki koruma ofisleri, sözleşme yaptıkları üreticilerin kalıntı ve fitotoksite ile ilgili olarak, üretici hatası hariç, yaptığı öneri ve uygulamadan kaynaklanan her türlü hatadan sorumludurlar." hükmü yer almış, "Profesyonel uygulayıcı yetki belgesinin düzenlenmesi" başlıklı 15. maddesinde de, "(1) Bitki Koruma

Ürünleri Uygulama Belgesi almak isteyen 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen kişiler, aşağıdaki bilgi ve belgelerle buldukları yerdeki Müdürlüğe başvuruda bulunurlar. a) Başvuru sahibinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adı ve soyadı, yazışma adresi ve telefonu, b) Son öğrenim durumunu gösterir belgenin aslı veya Müdürlükçe onaylı sureti, c) Ek-6'da yer alan taahhütname, ç) Astım gibi kronik solunum yolu rahatsızlıkları, alerjik rahatsızlıklar, cilt hastalıkları ve nörolojik rahatsızlıklarının bulunup bulunmadığı ile ilgili sağlık kontrollerinin yapılması sonucu bu işi yapmaya uygun olduğunu gösteren sağlık raporu, d) Son altı aylık sürede çekilmiş iki adet fotoğraf. (2) Birinci fıkrada belirtilen bilgi ve belgelerin Müdürlük tarafından uygun bulunması halinde Genel Müdürlük tarafından oluşturulan web tabanlı bilgisayar programı kullanılarak Ek-4'te yer alan profesyonel uygulayıcılar için Bitki Koruma Ürünleri Uygulama Belgesi iki nüsha olarak düzenlenir. Başvuru dosyası ile düzenlenen belgenin bir örneği Müdürlük tarafından dosyada muhafaza edilir, diğer nüshası başvuru sahibine imza karşılığında verilir." hükmüne yer verilmiştir.

Davacı TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, dava konusu Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinin 1. fıkrasının, 10. maddesinin 1. fıkrasının ve 15. maddesinin 1. fıkrasının, ziraat mühendislerinden oda üyesi olduklarına dair belge istenilmemesi nedeniyle eksik düzenlendiğini, Yönetmeliğin 10. maddesinin 1. fıkrasının (g) bendi ile bitki koruma ofisi yetki belgesi alımı amacıyla yapılacak başvurularda "En az yirmi beş üretici ile yapılmış hizmet sözleşmesi" koşulu getirildiğini, işletme büyüklüğü ve ilaç kullanma kapasitesine göre çiftçi sayısının değişkenlik gösterdiği dikkate alındığında alt sınır konulmasının doğru olmayacağını öne sürmektedir.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 33. maddesinde, mühendislik mesleği mensuplarının mesleklerini icra edebilmek için ihtisaslarına uygun odaya kaydolmak ve üyelik niteliğini korumak zorunda oldukları hükmü yer almaktadır.

Meslek kuruluşlarına, üyelerinin nitelik ve niceliği, ürettikleri iş ve hizmetlerin toplumun temel ihtiyaçlarına yönelik olması ve ülke genelinde yaygınlığı, çoğulcu demokratik gelişim ortamında etkili bir sivil toplum örgütü rolünde bulunmaları, örgütlülüğün üyelere getirdiği yararlar ile toplum çıkarlarının uygun düzeylerde dengelenebilmesi ve demokratik toplum kültürünün kamu düzeninde olumsuzluk yaratmadan derinleştirilebilmesi amaçlarıyla kamusal nitelik kazandırılarak, Anayasanın 135. maddesinde yer verilmiştir.

Anılan madde kapsamında, mühendislerin ortak ihtiyaçlarını karşılamak, hak veya yararlarını korumak, meslek mensupları arasında mesleki etik, disiplin ve dayanışmayı korumak, mühendislik mesleğinin kamu ve kişi yararına uygulanıp geliştirilmesini sağlamak amaçlarıyla kurulmuş birer kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan odaların, söz konusu görevlerini hizmet gereklerine uygun ve meslek mensuplarını bağlayıcı bir şekilde yerine getirebilmeleri için, mesleklerini serbest olarak icra edecek mühendislerin odaya kayıt olmaları zorunluluğu getirilmiştir.

Odanın kuruluş amacını gerçekleştirebilmesi; ancak Oda tarafından düzenlenecek "ilgilinin odaya kayıtlı olduğunu ve mesleğini icraya bir engeli bulunmadığını" gösteren belgenin, işe girişlerde ibrazı zorunlu belge olarak kabulü ile mümkün olabilecektir.

Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin dava konusu 7. maddesinin 1. fıkrası ile 10. maddesinin 1. fıkrasında ve 15. maddesinin 1. fıkrasında ziraat mühendislerinden oda üyesi olduklarına dair belge istenilmemesi suretiyle, 6235 sayılı Yasanın 33. maddesi gereği yapılması zorunlu olan oda üyeliği kaydının davalı Bakanlık ve davacı Oda tarafından denetimine engel olduğu, oda faaliyetinin icrası zorlaştırıldığı ve işlevsizleştirildiği, söz konusu Yönetmelik hükümlerinin bu yönüyle eksik düzenlendiği ve hukuka aykırı oldukları sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmeliğin 10. maddesinin 1. fıkrasının (g) bendi hükmü ile 11. maddesinin 2. fıkrasının (a) ve (b) bentleri hükümlerinin Yönetmeliğin yürürlüğe konuluş amacına ve kamu yararına uygun olduğu görülmüştür.

Açıklanan nedenlerle, Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinin 1. fıkrasının, 10. maddesinin 1. fıkrasının ve 15. maddesinin 1. fıkrasının eksik düzenleme nedeniyle iptali, söz konusu Yönetmeliğin dava konusu diğer hükümleri yönünden ise davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onuncu Dairesince, Dairenin 17/06/2020 tarih ve E:2015/292, K:2020/2079 sayılı davanın reddi yolundaki kararının, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 15/02/2021 tarih ve E:2020/3110, K:2021/267 sayılı kararıyla, 03/12/2014 tarih ve 29194 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin 10. maddesinin 1. fıkrasının (g) bendi hükmü ile 11. maddesinin 2. fıkrasının (a) ve (b) bentleri yönünden davanın reddine ilişkin kısmının onanması, aynı Yönetmeliğin 7. maddesinin 1. fıkrası, 10. maddesinin 1. fıkrası ve 15. maddesinin 1. fıkrası yönünden davanın reddine ilişkin kısmının ise bozulması üzerine, bozma kararına uyularak, bozulan kısma hasren yapılan inceleme sonucu gereği görüşüldü:

MADDİ OLAY VE HUKUKİ SÜREÇ :

Dava; 03/12/2014 tarih ve 29194 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinin 1. fıkrasının, 10. maddesinin 1. fıkrasının, 11. maddesinin 2. fıkrasının (a) ve (b) bentlerinin ve 15. maddesinin 1. fıkrasının iptali istemiyle açılmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE :

ESAS YÖNÜNDEN:

İlgili Mevzuat :

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun "Bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin onay ve üretimi" başlıklı 18. maddesinde, "(1) Bitki koruma ürünleri, ziraî mücadele alet ve makineleri ile zararlı organizma mücadelesinde kullanılan diğer ürünlerin üretimi, ithalatı, kullanımı, ambalajlanması, etiketlenmesi, tanıtımı, nakliyesi, depolanması, reçeteli ya da reçetesiz satışı, onayı, kontrolü ve teminine ilişkin işlemler Bakanlık tarafından belirlenir. (2) Bitki koruma ürünleri ile ziraî mücadele alet ve makinelerinin üretimi, ithalatı ve piyasaya arzı için Bakanlıktan onay alınması zorunludur. Bitki koruma ürünlerinin onaylanmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir. Onaya ilişkin bilgilerin gizliliği esastır. (3) Bakanlık, insan, hayvan, bitki ve çevreye olan olumsuz etkileri sebebiyle, bazı maddelerin bitki koruma ürünleri üretiminde kullanılmalarını, tüm bitkilere ya da belli bir bitki grubuna uygulanmalarını yasaklayabilir, kısıtlayabilir ya da kullanımına ancak belli esaslara bağlı olarak izin verebilir. (4) Orijinal bitki koruma ürünlerinin ilk onayı tarihinde belirlenen geçerlilik süresi dolmadan veya hak sahibinden izin alınmadan jenerik bitki koruma ürünleri piyasaya arz edilemez. (5) Bakanlık, bitkisel üretimi tehdit eden bir zararlı organizmanın ortaya çıkması durumunda, bu zararlı organizmaya karşı kullanılan onaylı bitki koruma ürünleri bulunmadığında veya ihtiyacın karşılanamadığı durumlarda, uygun gördüğü bitki koruma ürünleri kullanımına geçici olarak izin verebilir. (6) Bitki koruma ürünlerinin üretimi, onay verilen üretim yerlerinde, onaya esas şartlara ve formülasyon şekil ve yöntemlerine göre yapılır. (7) Bitki koruma ürünleri, ziraat mühendisleri, kimya mühendisleri veya kimyagerlerin sorumluluğunda üretilir. Bu ürünlerin kalite kontrolü, Bakanlık tarafından uygun görülen laboratuvarlarda bu fıkrafta belirtilen meslek mensupları tarafından yapılır. (8) Bakanlıkça, üretim koşullarına ve onaya esas dosyasındaki ürün standartlarına uymadığı tespit edilen bitki koruma ürünleri hatalı kabul edilir. Hatalı veya son kullanma tarihi geçen bitki koruma ürünlerinin piyasaya arz edilmesi ve kullanımı yasaktır. Piyasaya arz edilmiş, hatalı bitki koruma ürünleri, onay sahipleri tarafından piyasadaki toplanmak zorundadır. Hatası giderilemeyecek ürünler, masrafı sahibine ait olmak üzere derhal imha ettirilir. Hatalı bitki koruma ürünlerinin, hatası giderilebildiği takdirde, piyasaya yeniden arzına izin verilebilir. (9) Onay koşullarının değişmesi, ürünün beklenen etkiyi göstermemesi veya istenmeyen etkilerin görülmesi, onaya esas spesifikasyonuna uyulmaması gibi hususların tespiti hâlinde bitki koruma ürünlerinin onayı askıya alınabilir veya iptal edilebilir. (10) Bitki koruma ürünü onay sahibi, ürünün etkin, güvenilir ve öngörülen kalitede olması ile uygun şartlarla dağıtımından sorumludur. Onay verilmiş bitki koruma ürününün kullanımında istenmeyen etkilerinin ortaya çıkması durumunda, onay sahibinin sorumluluğu ortadan kalkmaz. (11) Bitki koruma ürününün onay sahibi, belirlenen kayıtları tutmak, her türlü değişikliği bildirmek, talep edilen bilgi ve belgeyi zamanında Bakanlığa vermek zorundadır. (12) Yurt dışından bağışlanan

veya araştırma, test ve onay işlemlerinde kullanılacak bitki koruma ürünleri ve ham maddeleri ile ziraî mücadele alet ve makinelerinin yurda girişine ilişkin şartlar Bakanlıkça belirlenir. Bu ürünler hiç bir şekilde ticarete konu olamaz. (13) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir."; **"Bitki koruma ürünlerinin toptan ve perakende satışı ile tanıtımı" başlıklı 19. maddesinde**, "(1) Bitki koruma ürünleri ile zararlı organizma mücadelesinde kullanılan diğer ürünlerin toptan satışı, toptancı bayiler, perakende satışlar ise perakendeci bayiler tarafından yapılır. Ziraî mücadele alet ve makinelerinin satışına ilişkin hususlar Bakanlıkça belirlenir. (2) Bitki koruma ürünlerini depolayanlar, toptan ve perakende ticaretini yapanlar, alış ve satış ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlığın belirlediği uygun şartlarda muhafaza etmek ve denetimlerde her türlü kolaylığı göstermek zorundadır. (3) Onaylı bitki koruma ürünlerinin tanıtımına ilişkin düzenlemeler Bakanlıkça belirlenir. (4) Bitki koruma ürünlerinin ambalajında satış fiyatının belirtilmesi zorunludur. Bakanlık, ülke ihtiyaçları, piyasa koşulları, kamu yararı ve hizmetin gereklerini dikkate alarak gerektiğinde satış fiyatlarını belirleyebilir. (5) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir."; **"Bitki koruma ürünlerinin uygulanması" başlıklı 20. maddesinde**, "(1) Bakanlıkça bitki koruma ürünleri için reçete düzenleme yetkisi verilenler, uygulayacağı veya tavsiye edeceği, reçeteye tâbi bitki koruma ürünleri için, reçete düzenlemek, belirlenen kayıtları tutmak ve talep edildiğinde Bakanlığa sunmak zorundadır. (2) Bitki koruma ürünlerini kullananlar Bakanlıkça istenen kayıtları tutmak ve istendiğinde Bakanlığa sunmak zorundadır. (3) Bitki koruma ürünleri, kullanıma arz edilen hâliyle ve etiketinde belirtilen tavsiyelere göre uygulanır. Buna aykırı uygulamalarda sorumluluk uygulayana ve uygulanmasına izin verene aittir. (4) Kullanılan bitki koruma ürünlerinin artık ve ambalajları kullanıcıları tarafından uygun şekilde imha edilmek zorundadır. (5) Zararlı organizma mücadelesi yapılan alanlarda yapılan kontroller sonucunda, ürünlerde tavsiye dışı bitki koruma ürünlerinin kullanılması ve belirlenen limitlerin üzerinde kalıntı bulunması hâlinde, Bakanlık, ürünlerin hasadını geciktirebilir veya ürünleri imha ettirebilir. Bu maddenin uygulanması hâlinde üreticilere herhangi bir tazminat ödenmez. (6) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir." hükümlerine yer verilmiştir.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 33. maddesinde, "Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihdisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler. Kamu Kurumu ve Kuruluşları ile İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşlarında asli ve sürekli olarak çalışan mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarının meslek ve ihtisaslarıyla ilgili odaya girmeleri isteklerine bağlıdır. Ancak bunlar görevlerinin gereği olan işleri yaparken, mesleki bakımdan, Odaya kayıtlı meslekdaşlarının yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler. Bu konuda Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları ile ilgili hükümler saklıdır." hükmü yer almıştır.

06/04/2005 tarih ve 25778 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ziraat Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği'nin 10. maddesinde de, 6235 sayılı Kanun'un 33. maddesi ile aynı yönde düzenlemelere yer verilmiştir.

03/12/2014 tarih ve 29194 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin 1. maddesinde, bu Yönetmeliğin amacının; bitki ve bitkisel ürünlere arız olan zararlı organizmaların teşhisini, kullanılacak bitki koruma ürünlerinin önerilmesini, bitkisel üretim yeri ve depolarda zirai mücadele teknik talimatları ve teknik tavsiyeler doğrultusunda uygulanması, yapılan uygulamaların kayıt altına alınarak bitki ve bitkisel ürünlere gıda güvenilirliği açısından izlenebilirliğin sağlanması olduğu belirtilmiştir; **"Reçete yazma yetki belgesi alabilecek kişiler" başlıklı 6. maddesinde**, "(1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak koşulu ile aşağıda belirtilen kişiler, Bitki Koruma Ürünü Reçete Yazma Yetki Belgesi almak için başvuruda bulunabilirler. a) Ziraat mühendisleri, b) Sadece tütünlerde kullanılan bitki koruma ürünlerini reçeteye yazmak üzere tütün teknoloji mühendisleri. (2) Bitki koruma ürünü bayilik belgesine sahip kişilere Bitki Koruma Ürünü Reçete Yazma Yetki Belgesi verilmez. Ancak ziraat mühendisi olan bayiler 10 uncu maddede belirtilen şartları yerine getirerek Yetkili Bitki Koruma Ofisi Belgesi almaları halinde Bitki Koruma Ürünü Reçete Yazma Yetki Belgesi alabilirler. (3) Yukarıda belirtilen unvanları yurtdışından almış olanların, eşdeğerliliklerini belgelendirmeleri ve yetkili idarelere onaylatmaları gerekir. (4) Bakanlıktan Bitki Koruma Ürünü Reçete Yazma Yetki Belgesi almayan kişiler bitki koruma ürünü reçetesi yazamazlar." kuralı yer almış; **"Reçete yazma yetki belgesinin düzenlenmesi" başlıklı 7. maddesinde**, Bitki Koruma Ürünü Reçete Yazma Yetki Belgesi almak isteyen kişilerin, buldukları ilin il müdürlüğüne başvuruda bulunacakları belirtildikten sonra bu kişilerin il müdürlüğüne sunmaları gerekli bilgi ve belgeler sayılmış; **"Yetkili bitki koruma ofisi belgesinin düzenlenmesi" başlıklı 10. maddesinde**, Yetkili Bitki Koruma Ofisi Belgesi almak isteyen bayilerin, buldukları ilin il müdürlüğüne başvuruda bulunacakları belirtildikten sonra bayilerden istenecek bilgi ve belgeler sayılmış; **"Yetkili bitki koruma ofisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 11. maddesinin 2. fıkrasında**, Yetkili Bitki Koruma Ofisi Belgesi alan bayilerin sorumlulukları belirlenmiş; **söz konusu fıkranın (a) bendinde**, "Yetkili bitki koruma ofisleri, sözleşme yaptıkları üreticilerin bitki koruma ürünü reçetesi ve uygulama kayıtlarını, sözleşme dosyası ve üretici kayıt defteri kayıtlarını üretici bazında tutar ve belgeleri beş yıl süreyle muhafaza ederler." kuralı; **(b) bendinde ise**, "Yetkili bitki koruma ofisleri, sözleşme yaptıkları üreticilerin kalıntı ve fitotoksite ile ilgili olarak, üretici hatası hariç, yaptığı öneri ve uygulamadan kaynaklanan her türlü hatadan sorumludurlar." düzenlemesi yer almış; **"Profesyonel uygulayıcı yetki belgesinin düzenlenmesi" başlıklı 15. maddesinde de**, "(1) Bitki Koruma Ürünleri Uygulama Belgesi almak isteyen 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen kişiler, aşağıdaki bilgi ve belgelerle buldukları yerdeki Müdürlüğe başvuruda bulunurlar. a) Başvuru

sahibinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adı ve soyadı, yazışma adresi ve telefonu, b) Son öğrenim durumunu gösterir belgenin aslı veya Müdürlükçe onaylı sureti, c) Ek-6'da yer alan taahhüname, ç) Astım gibi kronik solunum yolu rahatsızlıkları, alerjik rahatsızlıklar, cilt hastalıkları ve nörolojik rahatsızlıklarının bulunup bulunmadığı ile ilgili sağlık kontrollerinin yapılması sonucu bu işi yapmaya uygun olduğunu gösteren sağlık raporu, d) Son altı aylık sürede çekilmiş iki adet fotoğraf. (2) Birinci fıkrada belirtilen bilgi ve belgelerin Müdürlük tarafından uygun bulunması halinde Genel Müdürlük tarafından oluşturulan web tabanlı bilgisayar programı kullanılarak Ek-4'te yer alan profesyonel uygulayıcılar için Bitki Koruma Ürünleri Uygulama Belgesi iki nüsha olarak düzenlenir. Başvuru dosyası ile düzenlenen belgenin bir örneği Müdürlük tarafından dosyada muhafaza edilir, diğer nüshası başvuru sahibine imza karşılığında verilir." kurallarına yer verilmiştir.

Dava konusu Yönetmeliğin 7. maddesinin 1. fıkrasının, 10. maddesinin 1. fıkrasının ve 15. maddesinin 1. fıkrasının incelenmesi:

Davacı TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, dava konusu Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinin 1. fıkrasının, 10. maddesinin 1. fıkrasının ve 15. maddesinin 1. fıkrasının, ziraat mühendislerinden oda üyesi olduklarına dair belge istenilmemesi nedeniyle eksik düzenlendiğini öne sürmektedir.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun yukarıda yer verilen 33. maddesinde, mühendislik mesleği mensuplarının mesleklerini icra edebilmek için ihtisaslarına uygun odaya kaydolmak ve üyelik niteliğini korumak zorunda oldukları hükmü yer almaktadır.

Anılan madde kapsamında, mühendislerin ortak ihtiyaçlarını karşılamak, hak veya yararlarını korumak, meslek mensupları arasında mesleki etik, disiplin ve dayanışmayı korumak, mühendislik mesleğinin kamu ve kişi yararına uygulanıp geliştirilmesini sağlamak amaçlarıyla kurulmuş birer kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan odaların, söz konusu görevlerini hizmet gereklerine uygun ve meslek mensuplarını bağlayıcı bir şekilde yerine getirebilmeleri için, mesleklerini serbest olarak icra edecek mühendislerin odaya kayıt olmaları zorunluluğu getirilmiştir.

Odanın kuruluş amacını gerçekleştirebilmesi; ancak Oda tarafından düzenlenecek "ilgilinin odaya kayıtlı olduğunu ve mesleğini icraya bir engeli bulunmadığını" gösteren belgenin, işe girişlerde ibrazı zorunlu belge olarak kabulü ile mümkün olabilecektir.

Bu itibarla, 6235 sayılı Kanun'un 33. maddesi hükmü karşısında, davacı Odanın kanundan kaynaklanan denetim yetkisine engel oluşturacak şekilde Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin dava konusu 7. maddesinin 1. fıkrasında, 10. maddesinin 1. fıkrasında ve 15. maddesinin 1. fıkrasında ziraat mühendislerinden oda üyesi olduklarına dair belge istenilmemesine ilişkin eksik düzenlemelerde hukuka uyarlılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. 03/12/2014 tarih ve 29194 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinin 1. fıkrasının, 10. maddesinin 1. fıkrasının ve 15. maddesinin 1. fıkrasının **İPTALİNE,**

2. Ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 563,90 TL yargılama giderinin netice itibarıyla dava kısmen iptal kısmen retle sonuçlandığından haklılık oranına göre 1/2 si olan 281,95 TL'nin davacı üzerinde bırakılmasına, 281,95 TL'nin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,

3. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 4.500,00 TL vekâlet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, 4.500,00 TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine,

4. Posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine,

5. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen **30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere, 28/12/2021 tarihinde oy birliğiyle karar** verildi.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye

YARGILAMA GİDERLERİ:

Başvuru Harcı	: 42,60 TL
Karar Harcı	: 57,60 TL
Vekâlet Harcı	: 4,10 TL
Temyiz Başvuru Harcı	: 267,80 TL
Temyiz Karar Harcı	: 113,30 TL
<u>Posta Gideri</u>	<u>: 78,50 TL</u>
TOPLAM	: 563,90 TL